

— et værk af Superflex

Kan et tryk tale? Tanker om »Dyt hvis du er dansker« af Superflex

Dette er ikke historie, og heller ikke et vidnesbyrd – det er en fortælling om et kunstværk som aldrig blev realiseret. Det er måske svært at forestille sig, hvordan det skrevne indhold af dette litografiske tryk, vil kunne fortælle historien om sit tidligere liv og sin fremkomst i dag (fra næsten ubemærkedhed), uden nogen form for fortælling. Hvordan kan vi ellers placere konteksten og forstå værdien af et kunstværk? Især da kunstværkets kritiske, kulturelle og politiske vektorer blev censureret for syv år siden, på det tidspunkt værket var tænkt udført.

Alligevel er dette fortællingen om det konceptuelle kunstværk – »Dyt hvis du er dansker« af den danske kunstnergruppe Superflex. Sloganet er et *omkvæd*, udsprunget fra lignende fraser hentet fra de såkaldte »bumper stickers«, der tegner den nationale fantasi, som man finder i den kitschede amerikanske bilkultur. I alle dele af USA kan man støde på variationer som, for at nævne nogle: »Dyt hvis du er irsk«, »Dyt hvis du er Jesus«, »Dyt hvis du stemte på Obama, dit socialist-svin«, og her en personlig favorit, »Dyt hvis du har brug for en uddannelse«.

Disse former for slagord er på denne måde med til at indramme den vedvarende debat om de forfatningsmæssige rettigheder for ytringsfrihed, og bliver nærmest virtuelle forlængelser af chaufførens »bag-rettet politiske ytringer«. Kort sagt er de, og kunstværket, i den forstand begge en slags »humor på flugt« og politiske »drive-bys«.

Derfor må man starte med at tage udgangspunkt i, hvilke miljøer det pågældende slogan er udsprunget fra. I dette tilfælde bevæger Superflex's tilegnelse af formen sig, fra USA til Danmark, og ind i et politisk klima, hvor en ophedet og omstridt debat om dansk identitet var godt i gang i omkring 2006. De sociale og politiske realiteter som afgør, hvad

der er »dansk«, var ved at ændre sig, og i ganske polariseret grad. I sproget kommer det blandt andet til udtryk i kategoriseringer, såsom en skelnen mellem dansker og nydansker. Samtidig bidrog en voksende frygt for nye bølger af indvandrere, krigene i Irak og Afghanistan samt konfrontationerne i asytlejrene, til denne identitetskrise. Det var mærkbart. Politiske partier, journalister, ledere og borgere var optaget, i perioder nærmest besat af denne debat, hvor diskret eller konfronterende det end blev udtrykt.

Det er også vigtigt at nævne, at Superflex allerede på et tidligere tidspunkt, i 2002 havde foregrebet denne identitetskrise, gennem det velkendte konceptuelle tekststykke »FOREIGNERS, PLEASE DON'T LEAVE US ALONE WITH THE DANES« som respons og meta-kommentar til de ensidige og irrationelle debatter vedrørende indvandring og integration i Danmark.

Dyt Hvis du er Dansker udsprang på baggrund af dette, som en ubrudt og konceptuel forlængelse af tidligere værker. Det nye tekststykke var oprindeligt tænkt som et vægmaleri på en bygningsfacade (vendt mod trafikken) i Mimersgade på Nørrebro.

Kunstværket var Superflex's bidrag til gadeudstillingen *SID NED! Samtidskunst på Mimersgade* (Aug-Sep, 2006). Hensigten med denne udstilling (arrangeret af Christian Skovbjerg fra den kuratoriske gruppe Publik) var i grove træk, at presse samtidskunsten ind i debatten omkring de kommende byfornyelsesprojekter i området i og omkring Mimersgade. Det var en kuratorisk indsats, der blev iværksat for at skabe modeller for, hvordan

fremtidens gader i København ville se ud gennem kunstneriske interventioner, især fordi det i midten af årtiet var usikkert, hvor dedikeret byen ville være i forhold til at inddrage kunstnere i det kommende byggeboom.

Mimersgade var blevet omfattet af Københavns Kommunes byfornyelsesplaner, som ønskede at give disse områder en grundig byplanlægningsmæssig bearbejdelse, oprydning, og et *makeover* af det offentligt bymiljø, altsammen i et forsøg på at imødekomme det voksende behov for det, arkitekten Jan Gehl kalder »Offentlige rum – offentligt liv«, i relation til de kvarterløft som var planlagt i disse byområder.

Især Nørrebro var i fokus. Historisk set har bydelen haft nogen af de højeste befolkningstætheder i Europa. Denne bydel har modtaget bølge efter bølge af såvel national som international indvandring, og i en sådan grad at den rummer den største grad af mangfoldighed (klasse, race, køn, etnicitet og tro) i Danmark. I ordets bogstaveligste forstand er det det perfekte »testområde« i forhold til en fremtid med mangfoldighed og integration i Europa.

Det fungerer således som et laboratorium for den igangværende transformation af identitet. En bydel, som udfordrer etablerede definitioner såvel som strømmen af både gamle og nye nationale fortællinger, der ofte overlapper hinanden, og spørger hver generation: Hvad er »Dansk«?

Og det er derfor, at dette kunstværk så hurtigt blev censureret og modarbejdet – dog »kærligt« gennem en såkaldt »trafikvurdering« – udført af det lokale politi, som erklærede, at »alle ville dytte«! – og dermed ville en tydelig lovovertrædelse blive indføjet i områdets mangfoldighed.

Det blev udtrykt i mere eller mindre, venlige formuleringer for at forblive politisk korrekt, men også for at aflede den risiko for gennem et kunstværk at skubbe til en identitetsbaseret vold, som man »forestillede sig« at værket rummede. Efter megen diskussion gav kuratorerne efter for politiet og bad Superflex om at bidrage med et andet offentligt værk (se neonskiltet »Mjølnerparken«, som plantede et fundamentalt frø for, hvordan området i fremtiden ville blive påvirket af denne kunstneriske genstand/intervention/handling). Set i bakspejlet, er det netop denne forebyggende censur (og mangel på kunstnerisk og kreativ anerkendelse), som underminerede det, der allerede var slået fast i Superflex tidligere tekststykke »FOREIGNERS, PLEASE DON'T LEAVE US ALONE WITH THE DANES«.

Heller ikke at forglemme gærede optøjerne omkring rydningen/nedrivningen af Ungdomshuset Jagtvej 69 på Nørrebro mindre end et år senere (marts 2007), og den truende karikaturkrise, som opstod året inden (september 2005), bidrog også til at udfordre disse definitioner. Endvidere lagde Superflex op til, endnu engang gennem humor, at gentænke de dynamikker, der ligger i identitet og repræsentation, og derigennem hvem der er indehaver af danskhed.

Det skal nævnes, at Mimersgade er en gade, der løber gennem hjertet af Nørrebro. På mange måder, er gaden og bygningstypologierne i Mimersgade et godt eksempel på det 19. og det tidlige 20. århundredes arbejderklassearkitektur. Denne gade og tilstødende gader er opkaldt efter hovedpersonerne i den nordiske mytologi, og nogle af gadens bygninger betragtes i dag som bevaringsværdige. Man kan i og for sig ikke finde en mere »dansk« sammensmeltning af national identitet, social organisering og byudvikling.

Den fremlagte udviklingsplan var, og er, derimod, som udgangspunkt planlagt med sigte på at transformere arbejderklasse- og industri-identiteten i disse byområder – omarbejde dem ind i en ny

byplanlægningsdynamik. Ingen ved helt, hvad man skal kalde denne periode med enorm byggeaktivitet. Ingen krig har været igang, ingen genoprettelsesperiode er annonceret, og København opføres heller ikke i en byggeproces i forhold til *trends* i andre dele af Europa. Selvom transformationerne af disse byområder på mange måder er udsprunget af enfacilitering af nye familier, indvandring og personer som nyder godt af videnøkonomien i byen og globaliseringen, så er forvandlingen også en del af et historisk identitetsskift.

For at præcisere dette, var udstillingens hensigt at udgøre en platform for debat om byfornyelsesprojekter, samtidskunst, og at øge byboerens konfrontation med denne urbane *makeover*. I den forstand viser censuren af kunstværket, hvad enten den sker ud fra en velmenende eller undertrykkende intention, sig at være irrationel. »Dyt hvis du er dansker« var et spørgsmål i form af et slogan, udformet som et kunstværk, som ikke kun satte spørgsmålstegn ved transformationen i forhold til identitet og hvem der »identificerer« sig selv som »dansk«, men også transformationen af den fysiske geografi på Nørrebro. Kunstværket inviterer *enhver*, uanset hvem af alle nævnt ovenfor, til at dytte. Og som sådan, falder censuren af kunstværket dybest set ind i et verdensbillede, hvor man ser glasset som halvt tomt frem for halv fyldt. I en sådan grad, at alle de mulige debatter, interaktioner og kritiske afsæt, dette kunstværk kunne have lagt grunden for, blev historisk tiet ihjel i forhold til den generelle debat om national identitet.

Det skal også bemærkes, at dette kunstværk spiller en aktiv rolle i den voksende globale historie af tekstbaserede kunstformer, som har et spektrum, der dækker flere årtier og mange kunstnere. Alle har på hver sin vis forfinet brugen af tekst i samtidskunsten ved at forbinde udråbs-udsagn, der råber en tankeprovokation ud, og derved en udfordring af betydning tilbage til beskueren (læseren). Det er vigtigt at nævne et par stykker, især med indtoget af konceptuelle kunstnere fra René Magritte til Marcel Broodthaers til Lawrence Weiner og Barbara Kruger til Guerrilla Girls (og i øjeblikket for eksempel Pussy Riot). Deres værker er blevet udarbejdet med noget nær en besættelse for nedtoning samt formel tilnærmelse til reklameslogans, *taglines*, påstande eller *pay-offs* (selv når sloganet i kunst(reklame)værket kannibalerer sin egen kunstneriske aura, som i markedsføringen af Magrittes berømte *pipe dream*).

Når det gælder Superflex, er det et spørgsmål om parallelle historiske situationer og konceptuel risiko: Det er kunstværket største force. Dels er det et tabt øjeblik og dels er det et øjeblik som netop nu tager form. Havde Superflex malet disse ord på væggen, er det sandsynligt, at den offentlige park *Superkilen* aldrig ville være blevet realiseret, og/eller have bragt kunstnergruppen/Superflex i en anden retning. Censureringen af kunstværket fik Superflex til at plante et neonskilt, der både stavede ordet og viste retningen mod Mjølnerparken. Et grundlag som kom til at danne basis for områdets fremtidige udvikling gennem Superflex's vision om byplanlægning og brugerinddragende kunstpraksis.

Set i bakspejlet, er resultatet af, hvad syntaksen af et par ord ville have givet tilbage i 2006 langt mere tankevækkende i 2013. Det »kunne have været« eller »kunne ikke have været sket« er spændingen og værdien, som ligger i denne nye form af kunstværket – et litografisk tryk.

Hugo Hopping,
Los Angeles / København, 2013.

Kære medlemmer

Foreningens forrige udgivelse, som I modtog i juni måned, var et værk af den svenske kunstner Astrid Svangren. Udgivelsen blev rigtig godt modtaget af medlemmerne og førte til adskillige nyindmeldelser.

Den aktuelle udgivelse er af en helt anden karakter. Den er udført af den danske kunstnergruppe *Superflex*, der er grundlagt i 1993, og som består af Jakob Fenger (f. 1968), Rasmus Nielsen (f. 1969) og Bjørnstjerne Reuter Christiansen (f. 1969).

Superflex beskriver deres projekter som forslag der inviterer folk til at deltage i og formidle udviklingen af eksperimentelle modeller, der kan være med til synliggøre og ændre de økonomiske strukturer og produktionsforhold – lokalt som globalt. Superflex har udstillet og udført projekter til museer, kunsthaller og internationale bienaler, over hele verden. De er netop nu, blandt andet, aktuel med en stor retrospektiv udstilling på Kunsthall Charlottenborg, i København.

Vi håber at, I vil tage godt imod værket, som I kan læse mere om foran i Medlemsnyt. Superflex' aktiviteter i øvrigt kan I se og læse mere om på <http://www.superflex.net/>

Særudgivelse

Paralelt med denne udgivelse præsenterer vi endnu en nyudgivelse af en anden interessant kunstner, Ester Fleckner, som vi har indbudt til at udføre en særudgivelse. Vi tager hermed en tradition op om, sideløbende med de løbende medlemsudsendelser, at udgive værker i mindre oplag som medlemmerne tilbydes til en gunstig pris. Særudgivelsen kan I læse mere om i det indstik der er indlagt i dette nummer af medlemsnyt. Ester Fleckners aktiviteter i øvrigt kan I se og læse om på <http://www.esterfleckner.net/index.php/links/>

Bestilling

Værket af Ester Fleckner kan bestilles hos foreningens kasserer Christian Foghmar, Dr. Tværgade 28, 1.th. 1302 København K. Tlf. 4140 3929. E-mail: mail@dendanske radeerforening.dk

Bestillinger noteres i den rækkefølge de modtages og fremsendes, når betaling er modtaget (ekspeditionsgebyr kr. 60). Værket kan ses, før eventuelt køb, ved henvendelse til foreningens formand Niels Starck, Nyvej 12A, 4.tv., 1851 Frederiksberg C. Tlf. 2179 3326. E-mail: nielsstarck@gmail.com

Den Danske Radeerforening

Foreningens formål er at udbrede kendskabet til og interessen for grafisk billedkunst samt de tilgrænsende billedkunstformer. Dette søges først og fremmest opnået ved udgivelsen af værker af væsentlige nutidskunstnere, fortrinsvis på et tidligt tidspunkt i deres karriere, hvor vi med udgivelsen kan være med til at præsentere kunstneren for et større publikum. Hver udgivelse ledsages af bladet *Medlemsnyt* hvori vi informerer om udgivelserne, kunstnerne bagved, og om foreningens virke i øvrigt. Foreningen arrangerer endvidere – ved særlige lejligheder – udstillinger med egne udgivelser.

Foreningens ledelse

Foreningen ledes af en ulønnet bestyrelse på 7 medlemmer, som er: Kristina Ask, billedkunstner; Henriette Bretton-Meyer, kunsthistoriker; Christian Foghmar, cand.mag.; Rune Gade, lektor i kunsthistorie ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, Københavns Universitet; Nils Erik Gjerdevik, billedkunstner; Ane Mette Ruge, billedkunstner og Niels Starck, arkitekt MAA (formand).

Medlemskab

Bestyrelsen har besluttet at trykke medlemsudgivelserne i et oplag på maksimalt 400. Det betyder, at vi – indtil videre – ikke optager nye medlemmer. Det er imidlertid muligt at blive skrevet på ventelisten. Henvendelse herom sker til

foreningens kasserer Christian Foghmar, Dr. Tværgade 28, 1.th. 1302 København K. Tlf. 4140 3929. E-mail: mail@dendanske radeerforening.dk eller eventuelt til formanden: Niels Starck, Nyvej 12A, 4.tv., 1851 Frederiksberg C. Tlf. 2179 3326. E-mail: nielsstarck@gmail.com

Medlemskontingentet udgør 480 kr. årligt. Foreningens medlemmer modtager én udgivelse gratis to gange om året, ret til at erhverve andre af foreningens udgivelser til medlemspris, og endvidere foreningens blad *Medlemsnyt*, der tilsendes sammen med hver medlemsudgivelse.

Fristen for betaling af det kommende års kontingent er den **1.januar 2014**. Vi gør opmærksom på at manglende betaling medfører at man slettes som medlem. Eventuel genindmeldelse kan herefter kun ske via den førnævnte venteliste.

Næste medlemsudgivelse

Bestyrelsen forventer, at kunne udsende den næste medlemsudgivelse i maj 2014.

www.dendanskeradeerforening.dk

Vi henleder opmærksomheden på foreningens hjemmeside, hvor medlemmer – og andre interesserede – kan finde oplysninger om foreningen og dens virke. Her kan der også ses afbildninger, og omtale, af et stort antal af de tidligere udgivne grafiske- og fotografiske værker, originale papirarbejder og bøger.

Her findes endvidere oplysninger om Arthur Køpckes Mindefond. Fonden er stiftet af foreningen i 1980 med det primære formål at yde støtte til progressive danske og udenlandske kunstnere. Den har netop uddelt en legatportion til den svenske kunstner Karl Holmqvist. Blandt tidligere legatmodtagere er Lawrence Wiener, Lars von Trier, Albert Mertz, Martin Kippenberger, Kirsten Dehlholm, Hanne Darboven og Henrik Olesen.

Generalforsamling

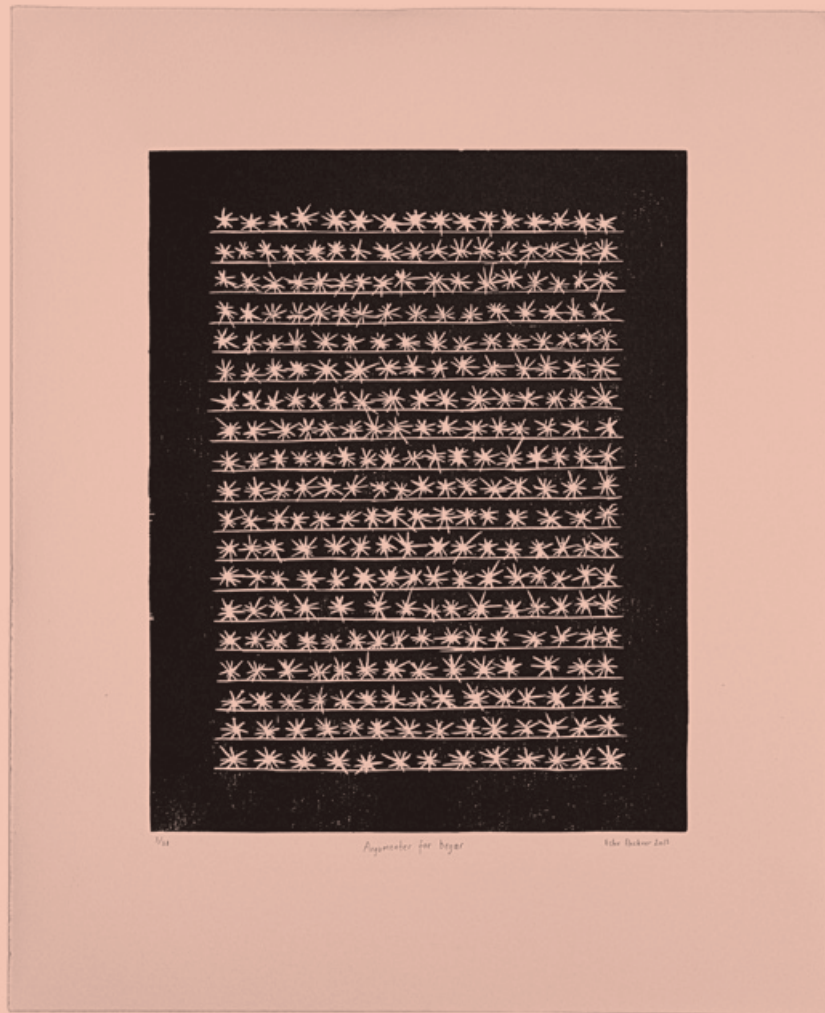
Foreningen holder ordinær generalforsamling, tirsdag, den 25.februar 2013, kl. 19 på foreningens adresse Nyvej 12A, 4.tv., 1851 Frederiksberg C. Dagsorden i henhold til foreningens love.

Argumenter for begær

— et træsnit af Ester Fleckner

Ester Fleckner (f. 1983) er uddannet billedkunstner fra Det Kgl. Danske Kunstakademi og Goldsmiths, University of London. Fleckner arbejder inden for en række forskellige medier med køns- og seksualitetstematikker. På udstillingen *Afgang 2013* på Charlottenborg viste hun tidligere i år serien *Clit-Dick Register*, som bestod i en serie træsnit, der individuelt var efterbearbejdede med blyantstilføjelser og udviskninger. Seriens grundmotiv, der repeteres i de i alt 22 tryk, består i en U-form, der i horisontale bånd danner et ornamentalt mønster på papiret. U-et kan læses som et tegn: et bogstav. Eller som et kropstegn: et stiliseret svulmelegeme (en klitoris, en penis, en brystvorte). Gentagelsen af U-formen danner under alle omstændigheder et halvt abstrakt gardin af hvide streger på den grålige grund. Henover disse mønstre og i papirets hvide margin skriver Fleckner med blyant poetiske sentenser, hvoraf flere er halvt eller helt udviskede, så man højst kan ane betydningen. Udsagn som fx »Jeg betragter mig selv som en skitse« eller »Mit begær er en betonklods uden opdrift«. Alle udsagn om kroppen og dens sansninger, dens begær, dens længsler. Udviskninger og udstregninger antyder en sårbar og opbrudt krop under opbygning eller nedbrydning i gentagne og slørede delaspekter, der øver modstand mod at tage endelig form eller at indpasse sig i en kendt kønsskematik.

I sit værk til Den Danske Radeerforening, *Argumenter for begær*, arbejder Fleckner igen med træsnittet, hvis organiske taktilitet og kropslighed samstemmer mediet med det tematiske indhold. Hovedmotivet er nemlig også her et tegn, der kan veksle mellem at blive opfattet som et skrifttegn (asterisk) og et kropstegn (anus). Eller mere aggressivt som

Ester Fleckner / *Argumenter for begær* | 2013 | Træsnit | Format: 32 × 25 cm, papir: 47 × 38 cm | Trykt på Hanemühle 150 gr. | Oplag: 28 ex. nummereret 1/28-28/28 | Signeret, dateret og betitlet | Kr. 800 pr. stk. |

middelalderens slagvåben, morgenstjernen. Eller mere poetisk slet og ret som en stjerne. Grundfiguren, der gentages i horisontale bånd anbragt på lange, sirlige linjer, er en flertydig størrelse, der peger i mange retninger: notens diminutive tilvækst til brødtekstens korpus, tabuets lystfulde overskridelse i optegnelsen af lukkemuskens grundform, voldens blinde akkumulation i et velordnet våbenarsenal, universets horisontløse uendelighed i form af et tæt stjerneprydet himmelhvælv. Det er op til betragteren selv at afgøre, hvordan den nettede parade af tegn hænger sammen med titlen *Argumenter for begær*.

Snarere end at give et svar, ønsker Fleckner at fastholde os i usikkerheden om, hvad begær er og kan være. At fremstille den tvetydige kendsgerning, at begær både har objektive karakteristika, men samtidig subjektive tonaliteter. Træsnittets repetition af stjernefiguren understreger også dette gennem dens markant håndgjorte karakter: figuren er på samme tid »ensartet« og »forskelligartet«, genkendelig som en stiliseret, universel matrice, men alligevel altid med individuelle variationer.

Rune Gade, november 2013.